

Αριθμός 372

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2003 ΕΩΣ 2012, Ν.122(Ι)/2003, Ν.239(Ι)/2004, Ν.143(Ι)/2005, Ν.173(Ι)/2006, Ν.92(Ι)/2008, Ν.211(Ι)/2012

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 04/2014

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΗΚ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχουν τα άρθρα 2, 24, 25, 26(1), 31, 32, 34, και 108 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012 εκδίδει την παρούσα Ρυθμιστική Απόφαση αναφορικά με Λειτουργικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ.

Η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη:

Τις πρόνοιες των ακόλουθων άρθρων των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων 2003-2012,

- Το άρθρο 2, όπου καθορίζεται ο όρος «κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση» να σημαίνει την επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας ή τον όμιλο επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, όπου το ίδιο πρόσωπο ή πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον έλεγχο και όπου η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μια από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής και τουλάχιστον μια από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.
- Το άρθρο 24 (1) (α) (β), (δ) και (κβ), όπου στόχος και καθήκον και εξουσία της ΡΑΕΚ είναι να προάγει και διασφαλίζει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού, να προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών, να διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι αδειών που λειτουργούν αποδοτικά και έχουν την ικανότητα χρηματοδότησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι αδειούχοι, και να διασφαλίζει ότι οι πελάτες επωφελούνται μέσω της αποδοτικής λειτουργίας των εθνικών αγορών.
- Το άρθρο 25(1) (ιζ) και (ιστ), όπου η ΡΑΕΚ έχει δικαίωμα πρόσβασης στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων ηλεκτρισμού και καθήκον να διασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων μεταφοράς, διανομής και προμήθειας.
- Το άρθρο 25(1) (κ) και (λγ), όπου αφενός προνοείται ότι η ΡΑΕΚ παρακολουθεί το επίπεδο διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, και διασφαλίζει την συμμόρφωση των επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας προς τις υποχρεώσεις διαφάνειας και αφετέρου ότι εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις ηλεκτρισμού.
- Το άρθρο 31, όπου προνοείται ότι όλες οι διατιμήσεις και χρεώσεις για υπηρεσίες που προνοούνται από τον Νόμο αντικατοπτρίζουν τα έξοδα παροχής των υπηρεσιών αυτών.
- Το άρθρο 32, όπου τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια θα διασφαλίζουν ότι οι διατιμήσεις ή χρεώσεις που εισπράττουν για τις υπηρεσίες που παρέχουν θα είναι σύμφωνα με την μεθοδολογία που καθορίζει η ΡΑΕΚ, η οποία διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια δύνανται να ανακτήσουν όλα τα έξοδα που εύλογα ανακύπτουν από την διεξαγωγή των εργασιών της επιχείρησής τους σε αποδοτική βάση.
- Το άρθρο 34, όπου απαγορεύεται από οποιοδήποτε πρόσωπο η διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της κατασκευής και λειτουργίας ηλεκτροπαραγωγού σταθμού, της προμήθειας ηλεκτρισμού σε επιλέγοντες και μη επιλέγοντες πελάτες, των αρμοδιοτήτων του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής, εκτός αν στο πρόσωπο έχει προηγουμένως χορηγηθεί άδεια.
- Την επιφύλαξη του εδαφίου (1) του άρθρου 108, όπου προνοείται ότι οι επιχειρήσεις ηλεκτρισμού υποβάλλουν για έλεγχο και δημοσιεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους και ότι ο έλεγχος αυτός αφορά ιδίως την τήρηση της υποχρέωσης για αποφυγή διακρίσεων και διασταυρωμένων επιδοτήσεων.
- Το άρθρο 108(3), όπου οι ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρισμού στο εσωτερικό τους λογιστικό σύστημα τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, ως θα είχαν υποχρέωση να πράξουν αν οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγονταν από χωριστές εταιρείες και για το σκοπό αποφυγής διάκρισης, διεπιδότησης και νόθευσης του ανταγωνισμού.
- Το άρθρο 108(4), όπου η ΑΗΚ στο εσωτερικό λογιστικό σύστημα της τηρεί χωριστούς λογαριασμούς για κάθε επιχείρηση στην οποία χορηγήθηκε άδεια.
- Το άρθρο 108(4), (5), (6) και (7), όπου οι ολοκληρωμένες επιχειρήσεις κατά την ετοιμασία των λογαριασμών τους περιλαμβάνουν ισολογισμό και λογαριασμό κερδών και ζημιών για κάθε δραστηριότητα στην οποία χορηγήθηκε άδεια σε σημειώσεις στους λογαριασμούς τους. Στις σημειώσεις καθορίζουν τους κανόνες για την κατανομή του ενεργητικού, παθητικού, των δαπανών και εισόδων τους, τους οποίους εφαρμόζουν για την κατάρτιση των χωριστών λογαριασμών. Τυχόν τροποποιήσεις των κανόνων εγκρίνονται από την ΡΑΕΚ και αναφέρονται στις σημειώσεις και αιτιολογούνται δεόντως.
- Το Άρθρο 108 (8), όπου προνοείται ότι αναφέρονται στις σημειώσεις των ετήσιων λογαριασμών τους οποιαδήποτε συναλλαγή που γίνεται και το μέγεθος της, που κατά την γνώμη της ΡΑΕΚ, δύνανται να έχει εμπορική επιρροή με θυγατρικές επιχειρήσεις ή με συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή με επιχειρήσεις που ανήκουν στους ίδιους μετόχους ή είναι υπό τον έλεγχο της ίδιας οντότητας,

και επίσης λαμβάνοντας υπόψη:

- το Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης αναφορικά με Λειτουργικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ, το οποίο δημοσιεύτηκε στις 21 Μαρτίου 2014, ημερομηνία κατά την οποία κλήθηκαν οι κάτοχοι Αδειών, αιτητές Αδειών και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να υποβάλουν σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις εντός 30 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης του Προσχεδίου, και την Απόφαση της ΡΑΕΚ να δώσει παράταση για την υποβολή των σχολίων μέχρι τις 29 Μαΐου 2014,
- τα σχόλια που υποβλήθηκαν από ένα ενδιαφερόμενο πρόσωπο (την ΑΗΚ) κατά τη δημόσια διαβούλευση του πιο πάνω Προσχεδίου, μέσω σχετικής επιστολής ημερομηνίας 29 Μαΐου 2014, τα οποία η ΡΑΕΚ έλαβε σοβαρά υπόψη,
- τις δύο συναντήσεις που έγιναν στα γραφεία της ΡΑΕΚ στις 4 και 10 Ιουλίου 2014 μεταξύ ΡΑΕΚ και ενδιαφερόμενων προσώπων (ΑΗΚ), στην παρουσία των Εξωτερικών Συμβούλων της ΡΑΕΚ, KPMG Limited, για να συζητηθούν οι ενστάσεις του επί του πιο πάνω Προσχεδίου που υποβλήθηκαν μέσω της πιο πάνω επιστολής της ΑΗΚ,
- τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης,

και εκτιμώντας

- Το γεγονός ότι, οποιαδήποτε επιχείρηση ηλεκτρισμού υποχρεούται να προσφέρει τις υπηρεσίες της σε διατιμήσεις ή χρεώσεις που αντικατοπτρίζουν το πραγματικό κόστος με εύλογο κέρδος, πολύ περισσότερο δε, μια κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού.
- Το γεγονός ότι, η ΑΗΚ είναι, με την έννοια του Νόμου, ολοκληρωμένη επιχείρηση, ήτοι κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση αφού δραστηριοποιείται στην Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο υπό το κράτος των αδειών του άρθρου 34 και παράλληλα και οριζόντια ολοκληρωμένη επιχείρηση αφού ασχολείται και με δραστηριότητες εκτός της ηλεκτρικής ενέργειας.
- Το γεγονός ότι, η ΑΗΚ είναι, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική ηλεκτροπαραγωγός με συμβατικά καύσιμα επιχείρηση, και παράλληλα είναι ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ) και παράλληλα, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων, ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική επιχείρηση Προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.
- Το γεγονός ότι, ο Λειτουργικός Διαχωρισμός σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση είναι απαραίτητη αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή του Λογιστικού Διαχωρισμού των κατά τις άδειες δραστηριοτήτων, που απαιτείται στο Νόμο και επομένως απαραίτητη, αναγκαία προϋπόθεση στη δημιουργία, διατήρηση και εφαρμογή χωριστών λογαριασμών (Separated Regulatory Accounts, SRAs).
- Το γεγονός ότι, οι χωριστοί λογαριασμοί κατά δραστηριότητα σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση και συνεπώς και στην ΑΗΚ αποτελούν τη βάση υπολογισμού των διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας με τις οποίες χρεώνονται τόσο οι πελάτες της ΑΗΚ όσο και οι χρήστες του Συστήματος Μεταφοράς ή/και του Συστήματος Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο.
- Το γεγονός ότι, για να επιτευχθεί ο Λειτουργικός Διαχωρισμός σε μία ολοκληρωμένη επιχείρηση είναι απαραίτητο όπως πρώτα διασφαλιστεί διαχωρισμός των διοικητικών λειτουργιών, διασφαλίζοντας ανεξαρτησία μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων όσον αφορά στην διεύθυνση, την οργάνωση και τη λήψη αποφάσεων,

Αποφασίζει ως ακολούθως:

Α. Λειτουργικός Διαχωρισμός

Για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των προνοιών των Άρθρων των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ καλείται όπως προχωρήσει στην κατάλληλη σύσταση τεσσάρων (4) βασικών και λειτουργικά χωριστών Δραστηριοτήτων / Επιχειρηματικών Μονάδων (ΕΜ) ως ακολούθως:

1. ΕΜ Παραγωγής
2. ΕΜ Προμήθειας
3. ΕΜ Μεταφοράς (Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς)
4. ΕΜ Διανομής (Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής & Διαχειριστής Συστήματος Διανομής)

και ακόμα μίας λειτουργικά χωριστής επιχειρησιακής μονάδας για τις «Άλλες Δραστηριότητες».

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ καλείται να επανεξετάσει την Οργανωτική Δομή της ΑΗΚ και να τη διαμορφώσει με τρόπο που το ίδιο θα κρίνει καλύτερο, ώστε να διευκολύνεται αφενός η λειτουργία του Οργανισμού και αφετέρου να διασφαλίζεται ο Λειτουργικός Διαχωρισμός των τεσσάρων (4) βασικών Δραστηριοτήτων μεταξύ τους αλλά και σε σχέση με τις Άλλες Δραστηριότητες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ καλείται όπως υποβάλει στη ΡΑΕΚ για έγκριση εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας Ρυθμιστικής Απόφασης, «Πρόγραμμα Συμμόρφωσης», με το οποίο θα αναλύεται ο τρόπος συμμόρφωσης της ΑΗΚ με τις «Κατευθυντήριες Γραμμές Λειτουργικού Διαχωρισμού» που παρουσιάζονται στη συνέχεια. Οι εν λόγω Κατευθυντήριες Γραμμές αποτελούν τη βάση για το Λειτουργικό Διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ ο οποίος είναι προϋπόθεση και βάση για την ετοιμασία των χωριστών λογαριασμών (ΧΛ) όπως αυτοί περιγράφονται στη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 03/2014 αναφορικά με Λογιστικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ.